

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta (perusterveydenhuollon hoitotakuu)

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan muutoksia kiireettömän perusterveydenhuollon hoitotakuuseen. Esityksessä ehdotetaan, että 14 vuorokauden hoitoon pääsyn enimmäisajasta kiireettömässä perusterveydenhuollon avosairaanhoidossa luovutaan 23 vuotta täyttäneiden osalta, ja hoitoon pääsyn enimmäisajaksi palautetaan aiempi kolme kuukautta. Vastaavasti ehdotetaan, että kiireettömässä perusterveydenhuoltoon kuuluvassa suun terveydenhuollossa luovutaan 23 vuotta täyttäneiden osalta voimassa olevasta neljän kuukauden hoitoon pääsyn enimmäisajasta sekä 1.11.2024 voimaan tulevasta kolmen kuukauden hoitoon pääsyn enimmäisajasta ja hoitoon pääsyn enimmäisajaksi palautetaan aiempi kuusi kuukautta. Liitännäismuutoksena pidennettäisiin myös lääkärien ja hammaslääkäreiden sekä erikoishammaslääkäreiden jatkokäyntien toteutumisen enimmäisaikoja 23 vuotta täyttäneiden osalta. Kaikissa tapauksissa hoitoon tulisi kuitenkin päästä kohtuullisessa ajassa. Sääntelyyn tehtäisiin myös eräitä muita tarkennuksia. Lasten ja alle 23-vuotiaiden nuorten osalta säilytettäisiin kokonaisuudessaan kiireettömän perusterveydenhuollon hoitotakuun nykytila (mukaan lukien 1.11.2024 voimaan tuleva suun terveydenhuollon kolmen kuukauden hoitotakuu).

Lakimuutokset koskisivat hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaa kiireetöntä perusterveydenhuoltoa mukaan lukien suun terveydenhuolto, Kansaneläkelaitoksen järjestämisvastuulla olevaa Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön pääosin tuottamaa korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoa, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen Vankiterveydenhuollon yksikön järjestämää perusterveydenhuoltotasoista vankiterveydenhuoltoa sekä osaa vastaanottokeskusten järjestämästä terveydenhuollosta.

Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2024 ja ehdotettavat muutokset tulisivat voimaan 1.1.2025.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Myös kaikki muut halukkaat tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa. Lausunnonantajan nimen tulee käydä ilmi lausunnosta, nimettömänä annettuja lausuntoja ei huomioida.

Tausta

Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan hallituksen tavoitteena on, että julkisen talouden rahoitusasema kohenee siten, että julkisen talouden alijäämä on korkeintaan 1 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi hallitus sitoutui kesäkuussa 2023 valmistuneessa hallitusohjelmassaan tekemään hallituskaudella ratkaisut, jotka vahvistavat julkista taloutta nettomääräisesti 6 miljardia euroa vuoden 2027 tasolla. Julkisen talouden vahvistamisella pyritään turvaamaan hyvinvointiyhteiskunta ja sen tärkeät palvelut paitsi nykyisille myös tuleville sukupolville.

Hallitusohjelman hyväksymisen jälkeen Suomen julkinen talous kuitenkin heikentyi eivätkä hallitusohjelman sopeutustoimet olisi riittäneet varmistamaan julkisen talouden velkasuhteen vakauttamista vuoteen 2027 mennessä. Siksi hallitus päätti kehysriihessä 15.–16.4.2024 lisätoimista, jotka vahvistavat julkista taloutta noin kolmella miljardilla eurolla. Edellä mainittuihin lisäsäästötoimiin sisältyi päätös perusterveydenhuollon hoitotakuun palauttamisesta vuoden 2022 tasolle purkamalla Sanna Marinin hallituksen siihen tekemät vielä purkamatta olevat tiukennukset.

Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan hallitus edistää lapsimyönteisen yhteiskunnan rakentamista. Huomiota kiinnitetään varsinkin perheiden hyvinvointiin ja varhaiseen tukeen. Lisäksi hallitus edistää lapsimyönteisestä politiikkaa kaikilla tasoilla ja kiinnittää huomiota lapsi- ja perhevaikutusten arviointiin päätöksenteossa.

Tavoitteet

Esityksellä tavoitellaan vuodesta 2025 alkaen vähintään 95 miljoonan euron vuosittaisia säästöjä valtion rahoittamassa julkisessa terveydenhuollossa. Lisäksi esityksen tavoitteena on osaltaan turvata henkilöstön riittävyyttä julkisessa terveydenhuollossa sekä mahdollistaa terveydenhuollon järjestäjien nykyistä joustavammin suunnitella terveydenhuollon toimintojaan hoidon ja palvelujärjestelmän kokonaisuus huomioiden. Esitys toteuttaa myös hallitusohjelman kirjausta tarpeettoman yksityiskohtaisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sisältöä koskevan sääntelyn purkamisesta.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnon voi antaa suomeksi tai ruotsiksi. Lausuntoa varten esitetään kysymyksiä, joiden lopuksi pyydetään kirjoittamaan enintään 1/3 A4-sivun tiivistelmä lausuntoyhteenvetoa varten. Vaihtoehtoisesti lausunnonantaja voi jättää avoimen lausunnon, joka sisältää edellä mainitun tiivistelmän.

Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen jatkovalmistelussa.

Lausunnot pyydetään jättämään Lausuntopalveluun. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi-sivustolle. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi -sivustolta Ohjeet > Käyttöohjeet. Käyttöönottoon voi pyytää tukea oikeusministeriöstä osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi. VAHVA-järjestelmää käyttäviä ministeriöitä pyydetään viemään lausuntonsa VAHVAAan asialle VN/12310/2024.

Kirjallisen lausunnon voi myös lähettää sosiaali- ja terveysministeriölle sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi.

Saatteessa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/12310/2024.

Kirjepostitse lausunnon voi toimittaa osoitteeseen:
Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Jos lausunto on jätetty Lausuntopalveluun, sitä ei tarvitse erikseen lähettää sosiaali- ja terveysministeriölle sähköpostitse tai kirjepostissa.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 9.8.2024 klo 16.15.

Annetut lausunnot ovat julkisia ja ne ovat luettavissa lausuntopalvelussa sekä hankkeen sivuilla (<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM042:00/2024>).

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:

Lääkintöneuvos Sari Raassina STM, etunimi.sukunimi@gov.fi (perusterveydenhuollon avosairaanhoidon), tavoitettavissa 24.6.–19.7.2024

Lääkintöneuvos Merja-Liisa Auero STM, etunimi.sukunimi@gov.fi (suun terveydenhuolto), tavoitettavissa 24.–28.6. ja 5.–9.8.2024.

Hallitussihteeri Suvi Velic STM, etunimi.sukunimi@gov.fi (luonnos hallituksen esitykseksi), tavoitettavissa 24.–28.6., 22.–25.7. ja 29.–31.7.2024

Lausuntopyynnön teknisiin ominaisuuksiin liittyvät kysymykset: hallinnollinen avustaja Julia Sandström, STM, p. 0295 163 404, etunimi.sukunimi@gov.fi, tavoitettavissa 24.6.–9.8.2024

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esitykseksi hoitotakuu 24.6.2024.pdf](#)

[Utkast till regeringens proposition om vårdgaranti 24.6.2024.pdf](#)

Jakelu:

Aivoliitto
Akavan sairaanhoitajat ja Taja ry
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Ammattiliitto Pro

Centria ammattikorkeakoulu
Diakonia-ammattikorkeakoulu
DigiFinland Oy
Duodecim
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Elinkeinoelämän keskusliitto
Eläkeläisliittojen etujärjestö Eetu ry
Epilepsialiitto
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Helsingin yliopisto
Helsinki
HUS-Yhtymä
Hyvinvointiala HALI ry
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Hämeen ammattikorkeakoulu
Ihmisoikeuskeskus
Ihmisoikeusliitto
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty
Julkisalojen koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Socom Oy
Kainuun hyvinvointialue
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Karelia-ammattikorkeakoulu
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
KoKoA -Koulutetut Kokemusasiantuntijat ry
Kuluttajaliitto
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kuntoutussäätiö
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lab-ammattikorkeakoulu
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ammattikorkeakoulu
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutettu
Lastensuojelun keskusliitto

Laurea-ammattikorkeakoulu
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkäripalveluyritykset LPY
Metropolia ammattikorkeakoulu
Mielenterveyden keskusliitto
MIELI Suomen Mielenterveys ry
Muistiliitto
Neuroliitto
Nuorten lääkärien yhdistys ry
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Omaishoitajaliitto
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö OTUS sr
Oulun ammattikorkeakoulu
Oulun yliopisto
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus, Sonet Botnia
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Puolustusministeriö
Puolustusvoimat
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus SOCCA
Rikosseuraamuslaitos
Romaniasiaain neuvottelukunta RONK
Ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus, Finlandssvenska
Kompetenscentret Ab
Saamelaiskäräjät
SAKKI ry – Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto
SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf
Satakunnan hyvinvointialue
Savonia-ammattikorkeakoulu
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Sisäministeriö
Skooppi ry – Suomen koulu- ja opiskeluterveyden yhdistys
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
Sosiaalialan osaamiskeskus Pirkanmaalla, Kanta-Hämeessä ja
Satakunnassa, Pikassos
Sosiaalialan osaamiskeskus Verso -liikelaitos
Sosiaalijohto ry – Talentia
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
STTK

Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK
Suomen Fysioterapeutit ry
Suomen Hammaslääkäriliitto
Suomen hammaslääkäriseura Apollonia
Suomen lukiolaisten liitto SLL
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer
Suomen Lääkäriliitto
Suomen opiskelija-allianssi OSKU ry
Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
Suomen Psykologiliitto
Suomen Puheterapeuttiliitto ry
Suomen Sairaanhoidajat ry
Suomen sosiaalioikeudellinen seura
Suomen Suuhygienistiliitto SSSL ry
Suomen Terveystieteiden liitto ry
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry
Suomen yleislääketieteen yhdistys
Suomen yleislääkärit GPF ry
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL)
Suomen Yrittäjät
Suun terveydenhoidon ammattiliitto STAL ry
Svenska Finlands Folkting SFF
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen yliopisto
Tehy ry
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Terveys- ja Sosiaalialan Yrittäjät - TESO ry
Toimihenkilöliitto Erto ry / Tjänstemannaförbundet ERTO rf
Turun ammattikorkeakoulu
Turun yliopisto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työterveyslaitos
Työttömien keskusjärjestö ry
Ulkoministeriö
Vaasan ammattikorkeakoulu
Valtakunnallinen kansanterveystyön johtajaverkosto
Valtakunnallinen kansanterveystyön johtajaverkosto
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtiontalouden tarkastusvirasto VTV
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry
Vanhusasiavaltuutettu
Vanhustyön keskusliitto
Vankiterveydenhuollon yksikkö
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö
Yrkeshögskolan Arcada
Yrkeshögskolan Novia

Taustatiedot

Onko vastaaja

- Hyvinvointialue (ml. Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä)
- Valtion viranomainen
- Ammattijärjestö
- Muu järjestö
- Joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi:

Lausunnonantajan lausunto

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot:

Viranomaisille: Mahdollisen lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Kysymykset on jaettu seuraaviin osioihin:

- I. Perusterveydenhuollon avosairaanhoidoa koskevat kysymykset
- II. Perusterveydenhuollon suun terveydenhuoltoa koskevat kysymykset
- III. Taloudellisia vaikutuksia koskevat kysymykset
- IV. Yleiset ja yhteiset kysymykset
- V. Pykäläkohtaiset kysymykset
- VI. Yhteenveto annettavasta lausunnosta

Vastaajan on mahdollista vastata kaikkiin kysymyksiin tai vain osaan niistä.

Mikäli vastaaja on hyvinvointialue (ml. Helsingin kaupunki tai HUS-yhtymä), niin vastaukset kysymyksiin pyydetään antamaan nimenomaan kyseisen hyvinvointialueen näkökulmasta. Jos vastaaja on Vankiterveydenhuollon yksikkö tai Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö, vastaukset pyydetään antamaan nimenomaan oman organisaation näkökulmasta.

I PERUSTERVEYDENHUOLLON AVOSAIRAANHOITOA KOSKEVAT KYSYMYKSET

Liittykö voimassa olevan hoitotakuusäntelyn noudattamiseen perusterveydenhuollon avosairanhoidossa haasteita ja jos, niin millaisia? Miten arvioitte tilanteen kehittyvän, jos 23 vuotta täyttäneiden hoitoon pääsyn enimmäisaikoja ei pidennettäisi?

Kuinka paljon arvioitte 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon avosairanhoidon hoitopääsyaikojen pitenevän hoitotakuun keventämisen myötä?

- Hoitopääsyajat eivät pitene tai pitenevät hyvin vähän
- Hoitopääsyajat pitenevät jonkin verran
- Hoitopääsyajat pitenevät merkittävästi

Vapaamuotoiset kommentit:

Miten ehdotettava 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitotakuun keventäminen vaikuttaisi henkilöstötilanteeseen?

- Ei vaikutusta tai vain vähäinen vaikutus
- Parantaisi henkilöstötilannetta jonkin verran
- Parantaisi henkilöstötilannetta merkittävästi

Vapaamuotoiset kommentit:

Mahdollistaisiko ehdotettava 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitotakuun keventäminen nykyistä paremmin toiminnan suunnittelun hoidon ja palvelujärjestelmän kokonaisuus (ml. hoidon jatkuvuus) huomioiden?

- Kyllä
- Ei

Perustelut tälle:

Onko ehdotettavalla 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitotakuun keventämisellä vaikutuksia muihin terveydenhuollon palveluihin (esim. perusterveydenhuollon vuodeosastohoito, päivystys, erikoissairaanhoido), millaisia?

Mikä on arvionne ehdotettavan 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitotakuun keventämisen vaikutuksesta ostopalvelujen, vuokratyövoiman ja palvelusetelien käyttöön?

- Ei vaikutusta tai vain vähäinen vaikutus
- Vähentää jonkin verran tarvetta käyttää ostopalveluja, vuokratyövoimaa tai palvelusetelejä
- Vähentää merkittävästi tarvetta käyttää ostopalveluja, vuokratyövoimaa tai palvelusetelejä

Vapaamuotoiset kommentit:

II PERUSTERVEYDENHUOLLON SUUN TERVEYDENHUOLTOA KOSKEVAT KYSYMYKSET

Liittykö voimassa olevan hoitotakuusäätelyn noudattamiseen perusterveydenhuollon suun terveydenhuollossa haasteita ja jos, niin millaisia? Miten arvioitte tilanteen kehittyvän, jos 23 vuotta täyttäneiden hoitoon pääsyn enimmäisaikoja ei pidennettäisi?

Kuinka paljon arvioitte 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon suun terveydenhuollon hoitoonpääsyaikojen pitenevän esitettävän hoitotakuun keventämisen myötä?

- Hoitoonpääsyaajat eivät pitene tai pitenevät hyvin vähän
- Hoitoonpääsyaajat pitenevät jonkin verran
- Hoitoonpääsyaajat pitenevät merkittävästi

Vapaamuotoiset kommentit:

Miten ehdotettava 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon suun terveydenhuollon hoitotakuun keventäminen vaikuttaisi henkilöstötilanteeseen?

- Ei vaikutusta tai vain vähäinen vaikutus
- Parantaisi henkilöstötilannetta jonkin verran
- Parantaisi henkilöstötilannetta merkittävästi

Vapaamuotoiset kommentit:

Mahdollistaisiko ehdotettava 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon suun terveydenhuollon hoitotakuun keventäminen nykyistä paremmin toiminnan suunnittelun hoidon ja palvelujärjestelmän kokonaisuus (ml. hoitajaksojen loppuun saattaminen) huomioiden?

- Kyllä
- Ei

Perustelut tälle:

Onko ehdotettavalla 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon suun terveydenhuollon hoitotakuun keventämisellä vaikutuksia muihin suun terveydenhuollon palveluihin (esim. päivystys ja erikoissairaanhoido), millaisia?

Mikä on arvionne ehdotettavan 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon suun terveydenhuollon hoitotakuun keventämisen vaikutuksesta ostopalvelujen, vuokratyövoiman ja palvelusetelien käyttöön?

- Ei vaikutusta tai vain vähäinen vaikutus
- Vähentää jonkin verran tarvetta käyttää ostopalveluja, vuokratyövoimaa tai palvelusetelejä
- Vähentää merkittävästi tarvetta käyttää ostopalveluja, vuokratyövoimaa tai palvelusetelejä

Vapaamuotoiset kommentit:

III TALOUDELLISIA VAIKUTUKSIA KOSKEVAT KYSYMYKSET

Esitysluonnoksessa on arvioitu, että ehdotettavan 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon hoitotakuun keventämisen vuoksi hyvinvointialueille koituisi vuosittaista säästöä vähintään 93,9 miljoonaa euroa vuonna 2025 ja vähintään 91,8 miljoonaa euroa vuodesta 2026 alkaen. Summat vastaavat rahoituksen lisäystä, jonka valtio osoitti hoitotakuun tiukentamiseen (luvat indeksikorotettu) vähennettynä alle 23-vuotiaiden osuudella hoitotakuukäynneistä. Esitysluonnoksessa on kuitenkin tuotu esiin, että vuoden 2023 tilinpäätöstietojen alustava tarkastelu viittaisi siihen, että hoitotakuun kiristäminen on saattanut maksaa enemmän kuin siihen alun perin osoitettu rahoitus. Esityksen taloudellisia vaikutuksia on tarkoitus tarkentaa erityisesti tältä osin jatkovalmistelussa. **Mikä on arvionne hyvinvointialueille koituvasta säästöstä?**

- Säästö vastaisi suuruudeltaan suunnilleen sitä rahoituksen lisäystä, jonka valtio osoitti hoitotakuun tiukentamiseen (n. 93,9 miljoonaa euroa v. 2025 ja n. 91,8 miljoonaa euroa v. 2026 alkaen)
- Säästö olisi suurempi kuin hoitotakuun tiukentamiseen alun perin osoitettu rahoituksen lisäys
- Säästö olisi pienempi kuin hoitotakuun tiukentamiseen alun perin osoitettu rahoituksen lisäys
- Ei kantaa

Perustelut tälle:

Esitysluonnoksessa on arvioitu, että ehdotettavan 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon hoitotakuun keventämisen vuoksi Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle koituisi vuosittaista säästöä noin 900.000 euroa vuodesta 2025 alkaen. Summa vastaa rahoitusta, jonka valtio osoitti hoitotakuun tiukentamiseen (luku indeksikorotettu) vähennettynä alle 23-vuotiaiden osuudella hoitotakuukäynneistä. **Onko arvio oikean suuntainen?**

- Kyllä
- Ei
- Ei kantaa

Perustelut tälle:

Esitysluonnoksessa on arvioitu, että ehdotettavan 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon hoitotakuun keventämisen vuoksi Vankiterveydenhuollolle koituisi vuosittaista säästöä noin 900.000 euroa ja Rikosseuraamuslaitokselle noin 800.000 euroa vuodesta 2025 alkaen. Summat vastaavat rahoitusta, jonka valtio osoitti hoitotakuun tiukentamiseen (luvut indeksikorotettu) vähennettynä alle 23-vuotiaiden osuudella hoitotakuukäynneistä. **Onko arvio oikean suuntainen?**

- Kyllä
- Ei
- Ei kantaa

Perustelut tälle:

Esitysluonnoksessa on arvioitu, että ehdotettavan 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon hoitotakuun keventämisen vuoksi aluehallintovirastoille koituisi vuosittaista säästöä noin 600.000 euroa ja Valviralle noin 100.000 euroa vuodesta 2025 alkaen. Summat vastaavat rahoitusta, jonka valtio osoitti hoitotakuun tiukentamiseen (luvut indeksikorotettu) vähennettynä alle 23-vuotiaiden osuudella hoitotakuukäynneistä. **Onko arvio oikean suuntainen?**

- Kyllä
- Ei
- Ei kantaa

Perustelut tälle:

Esitystä valmisteltaessa on arvioitu, että seuraavista perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitotakuuseen liittyvistä velvoitteista ei aiheudu terveydenhuollon järjestäjille kustannuksia suhteessa vaihtoehtoon, että sääntely palautettaisiin niiden osalta 23 vuotta täyttäneitä koskien ennen 1.9.2023 vallinneeseen tilaan. **Oletteko samaa mieltä?**

Hoidon tarve tulee arvioida samana päivänä, kun potilas ottaa yhteyden terveydenhuoltoon (voimassa oleva TervHL 51 § 1 mom. ja OTHL 10 § 1 mom., joita ei ehdoteta muutettavaksi) – Ennen 1.9.2023 arvio piti tehdä kolmessa vuorokaudessa.

- Ei kustannuksia
- Aiheuttaa kustannuksia

Perustelut tälle:

Yhteydenoton perusteella tehtävän hoidon tarpeen arvion tekijän tulee olla laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö (voimassa oleva TervHL 51 § 2 mom. ja OTHL 10 § 2 mom., joita ei ehdoteta muutettavaksi, sovelletaan siirtymäajan johdosta 1.9.2027 alkaen) – Ennen arvion saivat tehdä myös perus- ja lähihoitajat.

- Ei kustannuksia
- Aiheuttaa kustannuksia

Perustelut tälle:

Ensimmäisen hoitotakuun piirissä olevan hoitotapahtuman toteuttajan tulee olla laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö (ehdotettava TervHL 51 a § 2 mom. ja OTHL 10 a § 2 mom., vastaavat sisällöllisesti voimassaolevaan sääntelyä) – Ennen 1.9.2023 asiasta ei säädetty nimenomaisesti.

- Ei kustannuksia
- Aiheuttaa kustannuksia

Perustelut tälle:

Toiminta on järjestettävä siten, että jos potilas on alkuperäisen hoidon tarpeen arvion perusteella ohjattu muulle terveydenhuollon ammattihenkilölle kuin lääkärin vastaanotolle, ja ammattihenkilö toteaa tarpeen lääkärin tutkimukselle tai hoidolle, myös pääsy lääkärille järjestyy kolmen kuukauden kuluessa alkuperäisestä hoidon tarpeen arviosta (ehdotettava TervHL 51 a § 2 mom. ja OTHL 10 a § 2 mom.) – Ennen 1.9.2023 asiasta ei säädetty nimenomaisesti.

- Ei kustannuksia
- Aiheuttaa kustannuksia

Perustelut tälle:

Perusterveydenhuollon kolmen kuukauden hoitotakuuaika koskee *muutakin palveluita kuin sairauden ja vamman tutkimusta tai hoitoa* (esim. myös ennaltaehkäisevä terveydenhuolto, todistus- ja lausuntokäynnit) (ehdotettava TervHL 51 a § 1 mom. ja OTHL 10 a § 1 mom., vastaavat sisällöllisesti voimassaolevaan sääntelyä) – Ennen 1.9.2023 oli tulkinannanvaraisuutta siitä, olivatko myös muut palvelut kuin vamman ja sairauden hoito ja tutkimus hoitotakuun piirissä.

- Ei kustannuksia
- Aiheuttaa kustannuksia

Perustelut tälle:

Esitystä valmisteltaessa on arvioitu, että seuraavista perusterveydenhuollon suun terveydenhuollon hoitotakuuseen liittyvistä velvoitteista ei aiheudu terveydenhuollon järjestäjille kustannuksia suhteessa vaihtoehtoon, että sääntely palautettaisiin niiden osalta 23 vuotta täyttäneitä koskien ennen 1.9.2023 vallinneeseen tilaan. **Oletteko samaa mieltä?**

Hoidon tarve tulee arvioida samana päivänä, kun potilas ottaa yhteyden terveydenhuoltoon (voimassa oleva TervHL 51 § 1 mom. ja OTHL 10 § 1 mom., joita ei ehdoteta muutettavaksi) – Ennen 1.9.2023 arvio piti tehdä kolmessa vuorokaudessa.

- Ei kustannuksia
- Aiheuttaa kustannuksia

Perustelut tälle:

Toiminta on järjestettävä siten, että jos potilas on alkuperäisen hoidon tarpeen arvion perusteella ohjattu muulle suun terveydenhuollon ammattihenkilölle kuin hammaslääkärille, ja ammattihenkilö toteaa tarpeen hammaslääkärin tutkimukselle tai hoidolle, myös pääsy hammaslääkärille järjestyy kuuden kuukauden kuluessa alkuperäisestä hoidon tarpeen arviosta (ehdotettava TervHL 51 b § 2 mom. ja OTHL 10 b § 2 mom.) – Ennen 1.9.2023 asiasta ei säädetty nimenomaisesti

- Ei kustannuksia

- Aiheuttaa kustannuksia

Perustelut tälle:

Jos neuvolapalveluihin tai koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon kuuluvan suun määräaikaisen terveystarkastuksen suorittaa muu suun terveydenhuollon ammattihenkilö kuin hammaslääkäri, ja ammattihenkilö toteaa tarpeen hammaslääkärille, pääsy hammaslääkärille järjestettävä 4 viikon kuluessa palvelun tarpeen toteamisesta (ehdotettava TervHL 51 b § 7 mom. ja OTHL 10 b § 7 mom., vastaavat sisällöllisesti voimassaolevaan sääntelyä) – Ennen 1.9.2023 asiasta ei säädetty nimenomaisesti.

- Ei kustannuksia
- Aiheuttaa kustannuksia

Perustelut tälle:

Jos suun terveydenhuollon ammattihenkilö toteaa tarpeen perusterveydenhuollossa toimivan erikoishammaslääkärin tutkimukselle tai hoidolle, pääsy erikoishammaslääkärille on järjestettävä kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun kyseinen ammattihenkilö on todennut palvelun tarpeen (ehdotettava TervHL 51 b § 3 mom. ja OTHL 10 b § 3 mom.) – Ennen 1.9.2023 asiasta ei säädetty nimenomaisesti.

- Ei kustannuksia
- Aiheuttaa kustannuksia

Perustelut tälle:

IV. YLEISET JA YHTEISET KYSYMYKSET

Muut kommentit esitysluonnoksessa tehdyistä vaikutusarvioista:

Kannatatteko 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon avosairaanhoidon kiireettömään hoitoon pääsyn enimmäisajan muuttamista 14 vuorokaudesta 3 kuukauteen?

- Kyllä
- Ei

Perustelut tälle:

Kannatatteko 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon suunterveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsyn enimmäisajan muuttamista 3 kuukaudesta (nykyisin 4 kuukautta ja 1.11.2024 alkaen 3 kuukautta) 6 kuukauteen?

- Kyllä
- Ei

Perustelut tälle:

Esityksen mukaan lapsilla ja alle 23-vuotialla nuorilla säilytettäisiin voimassa oleva hoitotakuu (ml. 1.11.2024 voimaantuleva suun terveydenhuollon 3 kuukauden hoitotakuu) kokonaisuudessaan, vaikka tätä vanhempien hoitotakuuta kevennetään. Tämä tarkoittaisi, että alle 23-vuotiailla olisi oikeus päästä hoitoon kiireettömässä perusterveydenhuollossa nopeammin kuin tätä vanhemmilla. **Pidättekö esitettävää lasten ja alle 23-vuotiaiden nuorten positiivista erityiskohtelua perusteltuna?**

- Kyllä
- Ei

Perustelut tälle:

V. PYKÄLÄKOHTAISET KYSYMYKSET

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Terveystoimilaki 51 a § *Pääsy perusterveydenhuoltoon kuuluvaan hoitoon:*

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Terveystoimilaki 51 b § *Pääsy perusterveydenhuoltoon kuuluvaan suun terveydenhuoltoon:*

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Laki korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta 10 a § *Kiireettömään hoitoon pääsy:*

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Laki korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta 10 b § *Hoitoon pääsy suun terveydenhuollossa:*

Mahdolliset muut hallituksen esitystä koskevat kommentit:

VI. TIIVISTELMÄ LAUSUNNON SISÄLLÖSTÄ

Tiivistelmä annettavan lausunnon sisällöstä (enintään 1/3 A4-sivua):

Siikavirta Jaska
Sosiaali- ja terveysministeriö

Velic Suvi
Sosiaali- ja terveysministeriö